

Mentora

Svenska Studiecentralens nyhetstidning 4/2009 Frivilligt på svenska!

Foto: Sveps/Lisa sjöholm

Mer verkstad än ord

Det finns många flyktvägar i dagens samhälle, då det gäller att bortse från social isolering, ensamhet, växande klassklyftor, invandrarghetton, depression och andra dysfunktioner som uppkommer i ett välfärdssamhälle som knakar i fogarna. Den globala ekonomiska depressionen är inte bara finansiell – den är individuell.

Temat för årets sista Mentora-nummer är delaktighet. Första tanken; igen ett av de där ogripbara, abstrakta begreppen som ingen begriper, får grepp om. Eller tvärtom; igen ett exempel på naken socialpornografi som ojar och vojlar sig över mänsklig tragik med journalistiska medel.

Let me put it straight. Delaktighet är mer verkstad än ord. Delaktighet är mer bekräftande mänskliga möten än högtflygande fraseologi. Delaktighet är att i handling inkludera alla, också de mest sårbara och splittrade o-del-aktiga människokärvarna, i samhället. Utan delaktighet, ingen demokrati.

Se på och med dagens barn och ungdomar. I undervisnings- och kulturministeriets barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram, som nu är på remissrunda, talar man om delaktighet såhär: *Att höra barnen är en viktig styrande princip i barnens tidiga fostran och i annat arbete med barnen. Även om man pratar om delaktighet och deltagande, bör man ge mer rum för barnens vardagliga aktörskap.* (min övers.)

I respons till det ovanstående har SSC:s direktions och studieförbundets styrelse nyligen beslutat att gå med i Barnens

Parlament i Finland (Suomen Lasten Parlamentti) som jobbar för att 9–12-åringar runtom i landet skall höras, möta beslutsfattare och lära sig demokrati i frågor som berör barnen själva. Vi gör detta i samarbete med Förbundet Hem och Skola, förvissade om att demokratifostran är ett livslångt lärande, och att finlandssvensk närvaro är viktig både riksomfattande och lokalt.

Mer verkstad än ord. Man talar numera om vikten av tidigt ingripande och uppsökande verksamhet – läs här om vad ungdoms- och arbetsverkstäderna gör konkret för att nå ungdomar i gråzonen. Läs också vad samarbetsprojektet Anti Depp har åstadkommit när det gäller personer med psykisk ohälsa och hörselskada. Den gemensamma nämneren är vad jag skulle kalla för sektoröverskridande partnerskap, något som POP-projektet också grunnar på.

Till sist två ögonöppnare om delaktighet, båda brännande aktuella:

Var finns den mänskliga tiden i vårt samhälle? Var finns tiden för att se våra medmänniskor? (Ida Ahlbom) Samma problematik som Ge mig tid-kampanjen lyfte fram i höstas. www.gemigtid.fi.

Svenskhet för oss är något föränderligt, något som rymmer mer än en religion och något som berikas av mångfald. (muslimska studieförbundet Ibn Rushd i Sverige)

Björn Wallén

Mentora kan läsas på nätet i pdf-form på adressen www.ssc.fi

*Människor far ibland illa –
men ska inte behöva göra det utan orsak*

Niclas Risku, sid. 16

- 2 Ledaren
- 4 Från isolering till delaktighet
- 6 Ibn Rushd – möte med muslimskt studieförbund
- 9 För mycket frihet på jobbet
- 10 Har du tid för mig?
- 12 Övergripande verkstadsverksamhet
- 14 Frihet med ansvar – finns det?
- 16 Ungdomsverkstaden Sveps
- 16 Navigeringshjälp i gråzoner
- 17 Ungdomsverkstaden Troja – Åbo Kringlan
- 18 Funderingar kring partnerskap
- 19 Bloggloggen
- 19 SSC-nytt
- 20 Lottovinsten Finland

MENTORA

Svenska studiecensalens
nyhetstidning
9 årgången 2009
Utkommer årligen med 4 nummer

Svenska studiecensalen, centralkansliet
Nylandsgatan 17 B
PB 235, 00121 Helsingfors
Tfn: 09-612 90 70
Fax: 09-680 24 25
E-post: studiecensalen@ssc.fi

Björn Wallén
chefredaktör
bjorn.wallén@ssc.fi

Walter Fortelius
redaktionssekreterare
mentora@ssc.fi

Pia Pettersson
layout
pia.pettersson@kolumbus.fi

Sebastian Gripenberg
verksamhetsombud (Nyland)
sebastian.gripenberg@ssc.fi

Frida Westerback
projektledare
De ungas akademi (DUA)
frida.westerback@ssc.fi

Kim Österman
informatör, FSU
kim.osterman@fsu.fi

Anna-Karin Öhman
verksamhetsombud (Österbotten)
Österbottens regionkansli
Rådhusgatan 21 C, 65100 Vasa
Tfn: 06-320 41 50
E-post: ssc-vasa@ssc.fi

Beatrice Östman
verksamhetsombud (Åboland)
Åbolands regionkansli
Auragatan 1 C, 20100 Åbo
Tfn: 02-251 60 60
E-post: ssc-abo@ssc.fi

Material kan skickas till red.sekr. helst per e-post till adressen mentora@ssc.fi eller till Mentora, Nylandsgatan 17 B, 00120 Helsingfors. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

Omslagsbild: Peter Kallio

I ett demokratiskt samhälle har alla människor lika värde och möjlighet till delaktighet. Det är idealet, men återspeglar tyvärr inte verkligheten. Projektet Anti Depps målgrupp, personer med hörselskada och psykisk ohälsa i Svenskfinland, upplever ofta utanförskap. Orsaken? Den fysiska och sociala miljön är inte utformad efter deras behov. Inkränkt delaktighet beror ofta på att man som funktionshindrad inte har tillgång till den information och de hjälpmedel som behövs. Långsiktigt kan ofrivilligt utanförskap ge förödande konsekvenser av uppgivenhet och social isolering. Anti Depp har arbetat med att förebygga denna problematik inom sin målgrupp.

Foto: Mari-Ann Kullman

Från isolering till delaktighet

Projektet exemplifierar ett välfungerande samarbete mellan två finlandssvenska förbund, Psykosociala förbundet r.f. och Svenska hörsel förbundet r.f. Båda har lokala medlemsföreningar inom Nyland, Åboland, Åland och Österbotten. Båda är intresse- och medborgarorganisationer som bl.a. fäster allmänhetens och myndigheters uppmärksamhet på sina medlemmars funktionshinder. Genom förbundens gemensamma intressen uppkom projektidén, som sedan förverkligats med hjälp av understöd från penningautomatföreningen RAY. Internorganisatoriskt samarbete har inom projektet inneburit en resurs, både kompetensmässigt och i form av båda förbundens nätverk. SSC:s Metodcenter har fungerat som projektets utvärderare.

Projektet Anti Depp har rönt stor uppmärksamhet därför att det arbetat med två funktionshinder, hörselskada och psykisk ohälsa, som allmänt anses vara väldigt olika. Under projektet har, tvärt emot denna uppfattning, istället funktionshindrens många likheter lyfts fram. Båda är t.ex. växande folkhälsoproblem vars symtom ofta kommer smygande. Att de är så kallade osynliga funktionshinder, är dessutom viktiga frågor inom båda förbunden. Mer information behövs om vilka hjälpmedel som finns och krävs för att åtgärda dolda hinder. Stora sällskap och bullriga miljöer kan exempelvis leda till att personer med hörselskada och/eller psykisk ohälsa, känner utanförskap istället för delaktighet på arbetsplatsen eller runt kaffebordet.

Redan i ett tidigt stadium var det viktigt att verksamheten skulle förankras och utformas efter målgruppens behov. Därför skickades en enkät ut till samtliga föreningsmedlemmar i båda förbunden. Personliga svar insamlades om hur det är att leva med hörselskada och psykisk ohälsa. Resultaten bekräftade att många har erfarenheter av utanförskap, begränsningar och omgivningens oförståelse. Runt 60 procent svarade att de känt sig isolerade p.g.a. sitt funktionshinder. Enkätundersökningen drog riktlinjerna för det uppsökande och förebyggande arbetet. Det första spadtaget togs genom att öka medvetenheten om kopplingen mellan dessa funktionshinder bland brukare, vårdpersonal och allmänheten.

Vårdsektorn spelar en stor roll inte bara genom att behandla sjukdomar, utan också genom sin möjlighet att förebygga dessa. Anti Depps ledningsgrupp har utgjorts av representanter från projektet, förbunden samt hälso-, hörsel- och mentalvården. De tvärsektorier diskussionerna resulterade i en modell med rekommendationer för ett ökat samarbete mellan förbunden och vårdsektorn. Målet är att uppnå en optimal vårdgång för målgruppen.

Inom ramen för projektet har svenskspråkigt material producerats som distribueras direkt till målgruppen via förbunden och vårdsektorn. För den finlandssvenska identiteten är det svenska språket en viktig del, vilket är ett ständigt aktuellt ämne i samhällsdebatten. Funktionshinder som hörselskada och psykisk ohälsa kan påverka kommunikationen. Det är därför mycket viktigt att denna minoritet i minoriteten, har möjlighet att kunna kommunicera på sitt modersmål. Samt att all information, hjälp och stöd finns att få på svenska.

Förbundens lokala medlemsföreningar är viktiga sociala forum, där fokus ligger på människan bakom diagnosen. Istället för att känna sig annorlunda, skapas möjligheter till gemenskap och delaktighet. För många medlemmar har den första koppen kaffe varit startskottet till en väg ut ur problemen. Även om det fyraåriga projektet tar slut i december, är det genom föreningarna som projektets produkter och lärdomar lever vidare. Enkätundersökningen bekräftade föreningsverksamhetens betydelse, då den bidrar till medlemmarnas psykiska välmående.

Julhelgen står inför dörren. För många är detta en händelserik och efterlängtd högtid, men inte för alla. Många personer med psykisk ohälsa kopplar samman julen med känslor av ensamhet och depression. Som hörselskadad kan julmiddag med stora tjocka släkten vara en enda lång pina, då man varken kan höra eller delta i samtalen. Låt detta bli en påminnelse till oss alla om hur viktigt det är att beakta värdet av delaktighet. Även för personer med olika typer av funktionshinder.

Jennika Kullman
projektskreterare

Ibn Rushd

möte med muslimskt studieförbund

Mahamoud Dayib styr vant bilen mot stadsdelen Hjällbo som ligger i de nordliga delarna av Göteborg. Han jobbar som studiekonsulent på Ibn Rushd som är Sveriges färskaste (och fräschaste?) studieförbund, grundat 2006 inom kyrkans Census och självständigt sedan början av 2008. Följ med på ett intensivt och läroaktigt studiebesök!

Bakgrundspanorama

I Sverige finns ca 400.000 muslimer (jämför med Finlands närmare 40.000) som en följd av flera generationer av invandring. Det är oerhört viktigt för integreringen i samhället att de olika muslimska grupperna har möjlighet att organisera sig i civilsamhället - etniskt och religiöst - för att förhindra marginalisering och radikalisering, en ensidig bild som många medier tyvärr underblåsar idag.

I stadsdelen Hjällbo pulserar ett veritabelt mångkulturellt lokalsamhälle: 95 % av invånarna har utländsk bakgrund, här finns cirka 180 olika nationaliteter! Samtidigt som stadsdelen är kulturellt rik, är den fattig i svenska mått; dryga hälften av invånarna är arbetslösa och en fjärdedel av hushållen är beroende av socialbidrag. *Hjällbo Bostaden*, som är en lokal bostadsstiftelse, gör ett strängt jobb genom att erbjuda stöd via invånarkonsulter som bl.a. löser granntvister, sommarverksamhet för barn och unga och studiehandledning genom webbsajten www.studier.com. Här kommer även Ibn Rushd in.

Islam en del av Europa

Den lokala sekreteraren **Mohammad El-Atti** berättar storyn bakom Ibn Rushd. Själva personen Ibn Rushd (på

latin Averroës) var en mångsidig andalusisk filosof och naturvetare som föddes år 1126 och verkade bl.a. som chefsjurist i Cordoba. Den tidens Cordoba var ett mångreligiöst, progressivt samhälle där judar, kristna och muslimer verkade sida vid sida. Här föddes även de första universiteten - i Cordoba undervisade man i språk, matematik, medicin, teknik, teologi och filosofi, och hade ett imponerande bibliotek med 500.000 volymer på arabiska och andra språk. Kanske Ibn Rushd var den förste folkbildaren i Europa, undrar jag?

Mohammad berättar vidare att studieförbundet Ibn Rushd bildades då man märkte att det gamla Folkbildningsförbundet hade bristfälliga kunskaper om islam. Islam har ju en långvarig historia som en del av europeisk kultur, bildning och identitet. Och i och med ökad global rörlighet och invandring börjar det finnas första, andra och tredje generationens muslimer även i Norden.

I en broschyr har visionen för Ibn Rushd formulerats som att islam ... ska vara en självklar del av Sverige. *Det ska inte vara något konstigt att vara svensk muslim. Vår uppgift är att stärka muslimer i Sverige och ge ickemuslimer mer kunskap om islam. Vi vill inte att Sveriges muslimer ska vara passiva och alltid vara de som får svara på frågor, som andra definierar. Vi*

Mahamoud visar vägen.

Foto: Björn Wallén

Organiseringen genom föreningar fungerar i två riktningar – dels stärker man det muslimska sociala kapitalet och dels ökar man kontaktytan till det svenska samhället som en självklar del av demokratin

vill vara aktiva och vara de som leder samtalet. De som inför nya ämnen och som är delaktiga i att bygga det nya Sverige. Det kan handla om vad islam är, men likaväl om vad svenskhet är. Svenskhet för oss är något föränderligt, något som rymmer mer än en religion och något som berikas av mångfald.

Islam i civilsamhället

Ibn Rushd har för närvarande åtta riksomfattande medlemsorganisationer: *FIFS* (Förenade Islamiska Föreningar i Sverige), *Islamic Relief*, *IFIS* (Islamiska Förbundet i Sverige), *Islamiska Shiasamfundet i Sverige*, *Koranläsarnas Förbund*, *New Moon Kulturorganisation*, *SMF* (Sveriges Muslimska Förbund), *SMS* (Sveriges Muslimska Scouter) och *SUM* (Sveriges Unga Muslimer).

I den framväxande organisationsfloran verkar Ibn Rushd ha en viktig spindeln-i-nätet-roll. Man erbjuder medlemmarna studiecirkel, kulturprogram och öppna seminarier om religion, kultur, språk och samhällsfrågor. Jag råkade snegla på anslagstavlan i kansliet, och där gjordes reklam för en Ramadan-kurs i Göteborg i början av september, med underrubriker såsom "Ramadan, hälsa och sjukdom", "Fastan i andra religioner" och festlig kursavslutning med *Iftár*, en fastebrytningsmåltid.

Jag gör den reflektionen att kurserna och studiecirkelarna till form och verkan inte skiljer sig från övrig folkbildning - de vill ju ge deltagarna ökad självkänsla, fördjupade kulturella kunskaper och demokratiska verktyg för ett aktivt medborgarskap. Organiseringen genom föreningar fungerar i två riktningar - dels stärker man det muslimska sociala kapitalet och dels ökar man kontaktytan till det svenska samhället som en självklar del av demokratin. Effekten blir att detta effektivt motverkar marginalisering och isolering av muslimer som annars kunde utgöra en grogrund för radikal islamism.

Fredsagenter...

Osökt kommer frågan om vilken islam-bild Ibn Rushd vill förmedla. I korridoren träffar jag på två ungdomar, och frågar dem om vilka fördomar om islam de stöter på i det svenska samhället. **Amin Shahmandi** och **Sidra Shanary** jobbar med ett fräscht och spännande projekt som heter *Fredsagenterna*.

Fredsagenterna är en grupp utbildade unga svenska muslimer som åker ut till skolor, föreningar, företag och andra organisationer - med en mission: att informera om islamisk fredskultur. Jag frågar Amin och Sidra vilka fördomar de

Foto: Björn Wallén

För mycket frihet på jobbet?

Entusiasmen går det inte att ta miste på hos de unga eldsjälarna, i kombination med en ärlig övertygelse om att det är bara i mötet, dialogen som frågetecken kan rätas ut och att inga frågor är för obekväma.

stöter på när de reser runt i det svenska samhället. Svaret kommer på en gång från båda:

– den allmänna bilden av islam är färgad av mediernas nyhetsförmedling om afganska talibaner och självmordsbombare på olika håll i världen, inte minst efter 9/11. – vi verkar mot fördomar i två riktningar: dels mot den utbredda islamofobin i det svenska samhället, och dels mot västföbin som kan finnas hos muslimska invandrare i Sverige.

Entusiasmen går det inte att ta miste på hos de unga eldsjälarna, i kombination med en ärlig övertygelse om att det är bara i mötet, dialogen som frågetecken kan rätas ut och att inga frågor är för obekväma. Tillsvidare har 100 fredsagenter utbildats i Sverige; efterfrågan på dem är stor, och nu planerar man ett EU-projekt, *European Muslim Peace Agents*, som skulle utbilda 1000 fredsagenter i samarbete med en rad organisationer. Snacka om ringar på vattnet ... läs mer om verksamheten på www.fredsagenterna.se

... och förortsriksdag

Följande person som jag träffar är **Salih Tufekcioglu**, en turkisk invandrare född i Malmö och stadsdelen Rosen-

gård. Är det nån annan som förknippar just den platsen med brinnande bilar och upprorsmakare på gatorna? Se då bakom den förvrängda mediabilden!

Salih berättar med inlevelse om Ibn Ruhds andra spännande stora projekt som heter *Förortsriksdag*. Det är ett mobiliserande medborgarmöte som vill motverka stämpeln av muslimska grupper som negativa samhällskrafter, och i stället peka på den positiva medborgarenergi som kanaliseras via nya muslimska folkrörelser och som vill ha sin röst hörd i samhällsdebatten.

Ett enskilt händelseförlopp kring en stängningshotad moské har utnyttjats av politiska populisterna och verkat stigmatiserande på muslimerna i Sverige. Den femte december ordnas därför följande förortsriksdag just i Rosengård i Malmö. Där samlar sig ett antal ungdoms- och kulturorganisationer till samhällsdebatt. Målet är att få fler unga in i etablerade institutioner och politiska partier över hela skalan, och på så sätt förändra bilden av islam som ett samhällsproblem. Läs mer om förortsriksdag på webbadressen www.forix.se.

Björn Wallén

Den 29 oktober 2009 arrangerade De Ungas Akademi och Svenska studiecentralen i samarbete med arbetsgruppen Gamma ett seminarium kring baksidan med frihet och flexibilitet inom organisationer och företag. Denna föreläsning gav Tinni Ernsjö Rappe tillsammans med Lars Strannegård från CASL, Handelshögskolan i Stockholm. Seminariet skraddarsyddes för anställda både inom organisations- och företagsvärlden samt övriga intresserade.

Tidigare i höst kunde vi läsa om det franska telekommunikationsbolaget France Telecom och självmorden som begåtts av personalen, 22 till antalet, under ett och ett halvt år. Det hävdas att det rådande ledarskapet och nedskärningar står bakom denna tragiska serie av självmord. Inte överraskande tänker man - samtidigt så ofattbart.

Detta som exempel från företagsvärlden, men stress, hög arbetsbelastning och psykisk utmattning är bekanta fenomen från så gott som alla branscher - även för oss som jobbar inom organisationsvärlden och tredje sektorn. I vårt hektiska informations- och tävlingssamhälle är det allt fler arbetstagare som själva definierar och formar sin arbetsbild med stöd av flummiga ramar och strukturer. Samtidigt styrs man av ett ledarskapsideal, som till en början kan tolkas som humanistiskt och förknippat med goda intentioner. Det handlar om tro på den enskilda individen, en vilja

att stimulera kreativitet, samtidigt som man som ledare medvetet låter bli att allt för mycket peta i själva arbetsprocessen.

Ofta har man en arbetsbeskrivning som är så vag, att det mesta ryms in i den. Du jobbar främst mot en målsättning - hur du tar dig dit, är i stort upp till dig själv. - *Se vad du kan göra åt saken* är en rätt vanlig uppmaning, tycker docent **Lars Strannegård**. Samtidigt kan detta leda till känslan av att man inte ha gjort tillräckligt och att uppgiften man jobbar med aldrig blir riktigt färdig.

Denna enorma frihet, flexibilitet och gränslöshet, som till en början känns tilltalande, för troligen med sig en del av det illamående många anställda går omkring och bär på idag. - Den gränslösa normen leder till luddiga och otydliga arbetsuppgifter, som kan vara en delorsak till att folk blir utmattade och utbrända på jobbet, menar författaren och journalisten **Tinni Ernsjö Rappe**.

Strannegård och Ernsjö Rappe är överens om att en kritisk granskning av de ledarskapsnormer som dominerar i det svenska arbetslivet är på sin plats. Jag tror det samma gäller Finland - och Frankrike. Hur kommer det sig till att börja med att reaktionerna på incidenterna inom France Telecom varit så minimala och tystlåtna? Är det verkligen den enskilda individen som ensam bör dra gränserna eller har arbetsgivaren även ett ansvar i denna fråga? Jag tror fortfarande starkt på att ledarskap är en relation och ett medarbetarskap.

Frida Westerback

Har du tid för mig?

Denna värld är ett konstigt fenomen. Det skapas kontakter och vänner, nätverk och relationer om vart annat. Barnen söker sig till sina föräldrar, ungdomarna söker sig till en trygg vuxen och de vuxna hittar trygga själar att spegla sig själva i under färden. Men varje gång man sedan vill prata, andas eller skratta tillsammans hittar man aldrig den där tiden.

En telefon ringer. Någon knackar på dörren. Mejlen stjälar uppmärksamheten och huvudet är fullt av tankar. Den vuxna människan jag antligen har framför mig är så totalt mentalt närvarande att hon lika bra kunde sitta på jobbet.

Det finns tusentals människor som brinner för ungdomsarbete idag och som verkligen kämpar för att få dagens unga att må bättre. Och visst finns det många olika saker som bidrar till att ungdomarna mår som de gör, men jag tror att alla som ser sig själva som en förebild för någon yngre generation borde ta och se sig själv i spegeln.

Ni springer runt som dårar, har minutscheman och är överallt hela tiden. När satte du dig senast ner tillsammans med en ung själ och ni bara koncentrerade er på varandra? Alla mobiltelefoner var avstängda, datorerna nerpackade och anteckningsblocket långt borta. När hände det dig senast?

Jag kan inte stänga av telefonen ifall någon ringer som verkligen behöver mig

Jag skall bara kolla mejlen snabbt först

*Vänta, jag måste skriva upp det här innan jag glömmer
Ursäkta, men jag måste bara ta det här samtalet, det handlar om seminariet som...*

Det är ni, dagens vuxna, som skapar det samhälle vi unga skall växa upp till och ta över. Det är ni som är våra förebilder, det är ni som är de där kändisarna vi strävar efter att bli. Men ni sätter verkligen ribban högt!

Var finns den mänskiga tiden i vårt samhälle? Var finns tiden för att se våra medmänniskor?

Hur många gånger per månad sätter du dig ned med en människa utanför jobbet och utanför familjen och bara totalt njuter av sällskapet? Hur många gånger per månad jobbar du över istället för att ta hand om både dig själv och vännen och bara prata bort en kväll?

Jag menar inget som helst illa, jag vill bara att någon öppnar ögonen innan vi alla stupar ner i diket av duktiga flickor och deprimerade unga. Jag som 18-åring och studerande känner det som om ingen har tid. Lärarna, föräldrarna och de vuxna omkring en i vardagen känns så mentalt långt borta. Det finns tid, men då skall den stunden planeras in flera veckor i förväg, var är spontaniteten?

Vet du vad det är att se varandra djupt i ögonen och föra djupa diskussioner? Eller är du också en av de som glömt?

Ida Ahlbom

studerade vid Vasa övningsskolas gymnasium

Foto: Pia Pettersson

Föregångarnas fältare Niclas Risku med utryckningsfordon. Foto: Peter Kallio.

Övergripande verkstadsverk samhet

För att få en helhetsbild av verkstadsarbetet kan det vara bra att börja med de officiella begreppen. Verkstadsverksamheten har utvecklats avsevärt under åren.

Offentligt hör verksamheten till undervisningsministeriets ungdomsenhet. Ministeriet har beskrivit tjänsten och allmänna grunder och rekommendationer enligt följande: En central uppgift i verkstadsverksamheten är att stöda de ungas livskompetens, stärka deras sociala identitet och personliga utveckling till samhällsmedlemmar samt stöda lärandet genom att göra. Verkstäderna erbjuder ungdomar en möjlighet att arbeta under handledning och med stöd samt en skraddarsydd väg till utbildning och möjlighet att slutföra den i samarbete med utbildningsanordnaren, eller en möjlighet att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Verksamheten i ungdomsverkstäderna hänför sig i den offentliga sektorns servicehelhet till verksamhet som går att karaktärisera dels som service inom socialsektorn, dels som utbildning på den öppna arbetsmarknaden. Definitionen i ungdomslagen om verkstäder är följande. (Enligt 7 § i ungdomslagen 72/2006 omfattar kommunernas ungdomsarbete och ungdomspolitik vid behov tjänster som gäller ungdomsverkstäder. I den verksamhet som omfattar ungdomsverkstäder skall man beakta alla bestämmelser som har att göra med dess olika aspekter (t.ex. lagen om offentlig upphandling (348/2007), barnskyddslagen (417/2007), personuppgiftslagen (523/1999) osv.)

Sektorövergripande verksamhet

Det handlar alltså om sektorövergripande verksamhet. Verkstäderna har berömts för att kunna jobba i samarbete med olika sektorer och instanser. Tar vi en titt på verkstädernas historia blir det klart varför verkstäder behöver ett brett samarbetsnätverk.

De första verkstäderna grundades i början av 1980-talet för att hjälpa ungdomar utan yrkesskolning. Då var det frågan om kombinerad av ungdomsarbetsmetoder och arbetsförvaltningens målsättningar. Utvidgning av verksamheten skedde 1990–1995 under massarbetslöshet bland unga och vuxna. Det var frågan om kombinerad av stödsysselsättning, läroavtalsutbildning samt verkstadshandledning. Verkstäderna visade första gången sin genomslagskraft som ledde till existensberättigande och utbredning 1995–1999, då gällde det nödhjälpsysselsättning och verksamheten var centralt till ungdomar riktad finsk arbetskraftspolitik. Också möjligheterna till EU-samarbetet ökade. Utvecklandet av verkstadsverksamhetens innehåll började 1997–2000. Det gällde utvidgning av deltagargrupper och t.ex. uppkomst av verkstadsskolor och träningsinriktning. Professionalisering av verksamheten skedde stegvis i början av 2000-talet och gällde bl.a. social sysselsättning samt arbets- och individträning i kombination med beställare-producent-modellen.

Centralförbund och intresseövervakning: Valtakunnallinen Työpajayhdistys

TPY (Den nationella verkstadsföreningen) har år 2009 som medlemmar över 160 verkstäder el. dyl., som uppehålls av kommuner, stiftelser och föreningar samt samfund av olika slag. I dem fanns år 2009 enligt Länsstyrelsen i Västra Finlands län 14 560 deltagare, varav 8 891 ungdomar (ökning +135 från förra året).

Nätverket ULA- Ungdomar/Lärande/Arbete

är ett nätverk av svensk- och tvåspråkiga verkstäder i Svenskfinland som jobbar med att hitta individuella lösningar för

arbetsökande i alla åldrar. Nätverket fungerar som intressebevakare för verkstäder, men ordnar också fortbildning och utbildningstillfällen för ULA-nätverket.

Nätverket hör till Nationella Verkstadsföreningen r.f. och består av 11 stycken svensk- och tvåspråkiga verkstäder från Jakobstad i norr till Lovisa i öster. Kännetecknande för medlemmarna i nätverket är att alla jobbar med att hitta arbete, studieplatser, praktikplatser, vård eller annan lämplig lösning åt arbetsökande genom sektorövergripande samarbete. Dessutom samarbetar flertalet av verkstäder med utbildningsinstanser för att motverka studieavbrott och risk för utanförskap bland ungdomarna. I nätverket ingår följande verkstäder: Sveps/Helsingfors, Resurscentret Föregångarna/Vasa, After Eight /Jakobstad, Job Center/Kristinestad, Närpes, Åbo Kringlan/Åbo, Aktiva/Pargas, Loket-Veturi/Karis, Fyren/Hangö, Do It/Borgå samt Lilla Petters Gård/Lovisa.

Ungdomsverkstäder och utveckling

För att lyckas med att förebygga risken att ungdomar inte slås ut behövs sektorövergripande samarbete. Till stor hjälp är också tredje sektorn och speciellt ungdomsverkstäderna. Över hälften av ungdomarna fortsätter sina studier i gymnasiet efter grundskolan, till dem passar vårt utbildningssystem bra. Ungefär 40 % av ungdomarna fortsätter sina studier inom andra stadiet, till den gruppen hör också de för vilka den traditionella, teoribaserade undervisningen inte är den bästa möjliga. Men vi får inte glömma det växande antalet ungdomar som det inte går så bra för.

Enligt statistiken och erfarenheter gäller inte samhälls- och utbildningsgarantin alla ungdomar. Antalet ungdomar som endast har grundläggande utbildning bland arbetslösa har ökat årligen. 2008 uppgick deras antal redan till 36 % av alla arbetslösa ungdomar. Riksomfattande fanns det 36800 arbetslösa under 25-åriga ungdomar i slutet av augusti 2009, vilket

en ökning på 65,1% från förra året. Enligt arbets- och näringsministeriet fanns dessutom 29000 ungdomar helt utanför arbete och utbildning. Statens revisionsverk har uppskattat de årliga kostnaderna till 27500 € per person för unga i utanförskap, som har lett till marginalisering.

Vad kunde då göras? Utveckla ett bättre sektorövergripande samarbetsnätverk. Aktiv informationsöverföring mellan grundläggande utbildning, andra stadiet och ungdomsverkstäder. Blankett gällande informationsöverföring kunde tas i bruk. Vi kunde sätta upp styrgrupper som koordinerar och följer den ungas väg genom övergångsskedet av studier från grundläggande utbildning till andra stadiet, vi informerar varandra och tar bättre hand om dem som avbryter sina studier eller aldrig ens dyker upp då utbildningen börjat. Det finns också en växande del finlandssvenska ungdomar som sökt till utbildning men inte fått en studieplats. Här behövs med i samarbetet arbets- och näringsbyråer och speciellt de tjänstemän som ansvarar för ungdomar under 25 år. Annars finns en stor risk för utanförskap, som i värsta fall leder till marginalisering och det har inte vi råd med mätt med vilken mätare som helst.

Det övriga nordiska länderna är ett steg före oss, uppföljnings- och stödnätverket har utvecklats betydligt längre än i Finland. Här har vi finlandssvenskar möjlighet att vara en verklig bro till övriga Norden och fungera som en förebild i Finland. Men vi måste vara medvetna om detta och börja utveckla samarbetet. Om inte finlandssvenska ungdomar får stöd från vår gemenskap när de behöver stödet som bäst kommer mängden ungdomar som identifierar sig som svenskspråkiga finländare att minska. Bland de finska kollegerna är utvecklingen redan i gång och ifall vi inte stöder våra ungdomar i risk för utanförskap kommer ungdomarna att få den stöd och service de behöver – på finska.

Peter Rolin

verksamhetsledare för ungdomsverkstaderna Sveps

En av undervisningsministeriets tillsatta arbetsgrupp föreslår att ungdomslagen ändras. Syftet är att förbättra ungdomarnas möjligheter att få de offentliga tjänster som de behöver. Samtidigt stärks de ungas sociala identitet genom att de erbjuds stöd i ett tidigt skede. Ungdomarnas möjligheter att få utbildning främjas och det blir enklare för dem att komma in på arbetsmarknaden. Arbetsgruppen föreslår att det i lagen införs bestämmelser om sektorövergripande samarbete mellan olika myndigheter på lokal nivå. Ett styr- och servicenätverk med representanter för undervisnings-, social-, hälso- och ungdomsväsendet samt arbets-, polis- och försvarsförvaltningen införs i kommunerna. Nätverket kunde vara gemensamt för flera kommuner. Nätverket ska fungera i växelverkan med sammanslutningar som producerar tjänster avsedda för ungdomar. Dnro 17/040/2009

Lagförslaget kan förbättra verkstädernas möjligheter till sektorövergripande samarbete samt hjälpa verkstäderna att effektivare få uppgifter och deltagare till verkstäder. Detta kunde igen minska un-

domarnas risk för utanförskap som i nordisk forskning och diskussion kan leda till marginalisering. Lagen borde träda i kraft juli 2010. Arbets- och Näringsbyråerna gör samarbete med verkstäderna genom att bevilja lönestöd, handleda ungdomar till arbetspraktik och arbetslivsträning samt genom att skaffa arbetspolitisk utbildning för de unga.

(Arbetsförvaltningens officiella verkstadsdefinition lyder i sin komplexitet följande. Statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts-service 30.12.2002 / 23 §23 § (29.12.2005/1221) Vidareplacering av en person som anställts med lönesubvention Kommuner, föreningar, stiftelser och sociala företag kan i arbete hos ett företag, en förening, en stiftelse eller en enskild person placera en långtidsarbetslös eller en svårsvårstilt person som de anställt med lönesubvention. Ett socialt företag kan också med stöd av subventionen vidareplacera en handikappad. Vidareplaceringen av en med lönesubvention anställd person förutsätter dessutom att kommunen, verkstaden eller det sociala företaget:

1) meddelar arbetskraftsbyrån om placeringen av den med lönesubvention anställda personen i arbete innan placeringen börjar; samt 2) utkräver av den som arrangerar arbetet högst skillnaden mellan kostnaderna som orsakas av sysselsättningen och lönesubventionen som betalas denna per dag.

Med en verkstad avses i denna förordning en social sammanslutning som underhålls av kommunen, en förening eller en stiftelse, där man med hjälp av arbete och med arbete samhörande handledande och förberedande tjänster strävar efter att förbättra färdigheterna för i första hand långtidsarbetslösa unga eller unga som har risk för marginalisering att söka sig till skolning, arbete eller företagande.

Lagtexterna har jag bifogat här dels för att de naturligtvis styr och påverkar verkstadsarbetet men också för att öka förståelsen hur utmanande det är att jobba sektorövergripande. Verkstäderna bör ha kännedom hur de olika sektorerna i praktiken fungerar för att kunna vara med i det professionella samarbetet.

Peter Rolin. Foto: Tinja Karlsson

Frihet med ansvar – finns det?

Tinja Karlsson. Foto: Linus Johansson

Min handledare på Sveps frågade om någon var intresserad av att skriva en artikel för Mentora på temat "Frihet med ansvar". Jag tycker om att skriva, så jag tog emot erbjudandet.

Friheten kan tolkas på olika sätt. Många ungdomar drömmer om en total frihet. Att ligga i sängen och spotta i taket istället för att gå i skola framstår som rena drömmen. Men är detta frihet? Eller är det en fallgrop de flesta ungdomar faller i? När de skall söka jobb kan de få svårt att hitta arbete, som inte kräver utbildning eller erfarenhet. Tänker vi oss att ungdomen hittat ett sådant arbete, kan det vara svårt för denne att komma tillbaka till de normala dagsrutinerna. Efter att man kommit försent tillräckligt många gånger får man sparken.

Sveps ger en orsak till att vakna på morgonen och ett ställe att gå till. När vi är på Sveps jobbar vi med olika beställningar. I höst har det varit mest affischer. Beställaren väljer ett av flera utkast vi skickat, och använder den utvalda affischen. Att få sin affisch vald är en stor ära.

Beställningarna brukar ha bifogade önskemål, men våra handledare, Oskar Lindström och Walter Fortelius, säger att vi inte ska låsa oss till dem. I stället uppmanar de oss att göra vad vi vill. Jag tyckte i början att det inte verkade klokt. De kan ju inte säga så, för det viktigaste är att tänka på kunden och affischens målgrupp.

En beställning handlade om en affisch, där seniorföreningen som gjorde beställningen ville berätta om den kommande höstens program. Jag tänkte att seniorer skulle tycka om ett traditionellt tema. Först tänkte jag på bruna höstlövs. Men jag gjorde istället en illröd bakgrund med gul text. Walter påstod att färgkombinationen skar i ögonen. Då gjorde jag istället en brun bakgrund med en lättläst ljusorange text och med höstlövs i kanterna. En annan praktikant hade tänkt på nästan samma sätt. Men han hade litat på sig själv, fast resultatet fick oss att tänka på 70-tals disko. Bakgrunden till hans affisch var illröd, texten var gul och skuggad så den blev smått suddig och svårsläst och pricken på i:et var de skinande stjärnorna. När jag såg den blev jag förskräckt. De borde ju ha sagt någonting till honom. Men hans affisch blev vald.

Handledarna vet inte vilken design beställaren slutligen kommer att välja. De kan bara ge råd och praktikanterna måste själv avgöra när de ta råd med en nypa salt. Handledarna ser saker vi inte alltid ser, men om man litat på sin design skall man köra stenhårt på den. En gång blev min affisch vald och då hade jag litat på min egen design, trots handledarnas varningar om de farliga färgerna svart och rött. Fast temat var hiphop och min design hade hoppat litet ur ramarna, blev min affisch vald.

På Sveps får vi en chans att använda vår kreativitet. Fantasien har inga gränser. Detta kan kallas kreativ frihet, och toleransen är hög. Men en del misstolkar friheten på Sveps. De har attityden att Sveps är en skola, vilket det inte är. Ansvar är liknande

som på en arbetsplats, men handledarna är till för att hjälpa, inte för att övervaka arbetet. För mig har ansvar alltid varit en självklar sak. I stället för att klaga, frågar man om hjälp. Två beställningar samtidigt kan kännas som för mycket. Sveps mening är att förbereda ungdomar för arbetslivet. På en arbetsplats kan mängden av beställningar stiga till tjugo. Takten på Sveps kan vara rask, om t.ex. deadline till en affisch är två dagar. På arbetsplatsen kan takten vara ännu snabbare och förväntningarna ännu högre. Köper inte kunden din design, har arbetsgivaren ingen nytta av dig. Detta existerar inte på Sveps. Att få sin affisch vald av beställaren är inget krav för att få fortsätta på Sveps.

Så vad händer om vi skiter i hela Sveps? Då är vi otacksamma. Att följa enkla regler kan inte vara svårt. Att vara hemma erbjuder ingenting nytt. Frihet betyder egentligen att få välja sin framtid. Jag har mera makt att ändra kursen över mitt liv på Sveps, än jag har hemma. På Sveps får jag sysselsättning, erfarenhet, handledning, nya vänner och självförtroende. Och som jag redan påpekat får man ingenting gratis. Det gäller att hålla tiderna, ha gott uppförande, sunt förnuft och viljan att arbeta. Praktikantens egen attityd inverkar på hur tiden på Sveps kommer att inverka på framtiden. Jobbar man hårt kanske hittar man en plats i mediebranschen. Skiter man i ansvaret, förlorar man mer än man tror. Man förlorar i själva verket friheten, fast många tror att de då uppnår friheten.

Tinja Karlsson, praktikant på Sveps.

Ungdomsverkstaden Sveps

Uppsökande ungdomsverksamhet inleddes på Sveps hösten 2008. Den är en del av undervisningsministeriets nationella satsning för att erbjuda stödåtgärder åt de ungdomar under 29 år som saknar studie- och arbetsplats.

Uppsökande verksamhet är i sig är inget nytt fenomen, det handlar om att finnas till där ungdomarna vistas och erbjuda en möjlighet till ett vuxet stöd. Kontakten kan ske på nätet, på gatan eller som i Sveps fall via nätverk. Sveps verksamhetsområde sträcker sig över hela huvudstadsregionen, vilket gör ett samarbete med skolan och myndigheter nödvändigt. Samarbetet med skolornas elevvårdsteam fungerar varierande eftersom en del skolor anser sig få sina elever placerade. Studieplatser finns det nämligen tillräckligt av ifall man vill studera på svenska.

Men, vad händer ifall man inte tar emot sin studieplats, eller man tar emot den, men väljer att inte börja? På vems ansvar hänger det att ge information om andra möjligheter? Man befinner sig i en gråzon. Det är i bl.a. denna gråzon som fältkoordinatören arbetar. Fältkoordinatören arbetar sig in i gråzonen mellan myndigheter för att kunna erbjuda den unga en lättillgänglig service på svenska.

Jag kommer i kontakt med "Alek", 17 år gammal, genom en nyckelperson på vårt verksamhetsområde. Jag kallar en person för nyckelperson som har direkt kontakt med ungdomen på fältet. När jag träffar "Alek" första gången har han för avsikt att börja i Sveps heldagsverksamhet. Han har inte fullgjort grundskolan, han har brister i språk, drömmer om kockyrket och har de senaste två åren varit hemma utan samsättning. Han vill dock få sitt avgångsbetyg.

Regeringens målsättning är att varje person skall ha åtminstone en andra stadiets utbildning. Sveps arbetar för samma mål. Målsättningen om utbildningsnivån kan alltså jämföras som en identitetsmarkör. Är man utan utbildning är man avvikande. Vi gjorde ett antal försök med påbyggnadslinjer och med att skapa förutsättningar för "Alek" att få studera och få sitt avgångsbetyg. Varje gång hände något som hindrade arrangemanget. Trots att han själv hade som högsta prioritet att få sina betyg gjorde omständigheter runt omkring honom det svårt. Avsaknaden av nära förebilder med kunskap om utbildningens betydelse är en faktor som påverkar i stor grad. Under arbetets gång fyller "Alek" 18 år och läroplikten är slut. Sista gången jag har kontakt med "Alek" sa han att reser till Sverige och skaffar jobb.

Den unga har utmaningar med att ta sig bort ur gråzonen och den uppsökande verksamheten med att fånga upp och slussa vidare. Trots olika stödåtgärder är det slutligen den ungas beslut som avgör. Den uppsökande ungdomsverksamheten kämpar vidare med att minska risken för att den unga blir utanför och marginaliseras. Jag försöker med jämna mellanrum vara i kontakt med "Alek", men ingen respons på flera månader. Igår svarade han i telefon. Arbetet börjar på nytt.

Sabina Öhman, fältkoordinatör

Navigeringshjälp i gråzoner

Vårt samhälle med alla sina regler är för många en svår sak att förstå sej på. Utsatta unga kan lätt hamna i en situation där de inte förstår att ställa de rätta frågorna och att i vissa fall stå på sig för att få den service de är berättigade till.

Jobbet som fältare vid *Resurscentret Föregångarna* består till stora delar av just detta – att erbjuda ungdomar hjälp att navigera rätt i den gråzon som bildas mellan de olika servicefunktioner som erbjuds ungdomar i utsatta situationer. I detta arbete är det till stor fördel om man kan möta den unga på "Hennes egen planhalva". Detta kan i praktiken betyda att en kontorsmiljö inte fungerar, utan att det istället krävs att mötet sker på en arena som är trygg för ungdomen.

Nyckeln till framgång tror jag ligger i att inte uppfattas som en myndighet eller skola som lägger sej i den ungas angelägenheter. De unga har ofta konkreta problem som de inte hittar lösningar på. Om man tillsammans kan komma på en lösning byggs förtroende och man kan ta sej an nya utmaningar. Många fina samtal har förts i fältarens "utryckningsfordon",

en *Toyota Dyna* årsmodell 1989. En dåligt fungerande bilste-reo eller ett trasigt avgasrör fungerar som utmärkta isbrytare, och skapar på något vis en avslappnad atmosfär. På väg till eller från t.ex. tingsrätten har många livssanningar ventilerats.

Det mest utmanande med jobbet som fältare är att handskas med misslyckanden. Detta är en verklighet som ibland slår hårt och trots att man har gjort sitt yttersta har man har svårt att förstå orsaken till misslyckandet. Man bör dock komma ihåg att ingen av oss är en trollkonstnär som kan trollda bort otrevliga saker, det som har tagit flera år att förstå byggs inte upp i en handvändning.

Människor far ibland illa – men ska inte behöva göra det utan orsak.

Niclas Risku, fälthare, PeM

Foto: Tony Karlsson

Ungdomsverkstaden Troja – Åbo Kringlan

Vårt uppsökande arbete startade i april 2008. Första månaderna gick till att planera verksamheten och till att finna en kollega till mej. Redan från början kändes det naturligt att satsa på skolsamarbete och därmed också på delvis förebyggande arbete.

En planeringsgrupp som höll på med att planera en svenskspråkig yrkesstart i Åboland fanns redan så det var lätt att starta där. När jag hittat en kollega delade vi på skolstadierna så att **Linda Uotila** koncentrerade sej på grundskolan och jag på andra stadiets utbildning.

I augusti började vi på allvar arbeta ute på fältet, vi tog kontakt med skolorna och med våra andra nätverk och informerade om uppsökande arbete. Sakta men säkert dök kunderna upp och vårt arbete att finna studie-, arbetsplats eller någon annan lösning körde igång. Yrkesstarten och vår egen verkstad Troja visade sej vara mycket behövliga och goda samarbetsparter.

Även samarbete med *Åbo svenska församling* inleddes, vi besökte skriftskolläger och Linda fanns på plats i deras ungdomscafé. På detta sätt nådde vi nästan alla svenskspråkiga ung-

domar i Åbo och kunde berätta om vår verksamhet. Via dessa ungdomar kom vi också i kontakt med dem som redan "trillat ut ur systemet. Vi har förutom Åbo hela Åboland som arbetsfält och eftersom det är omöjligt att fysiskt vara på plats överallt i skärgården blev nätverken mycket viktiga.

Nu efter att ha arbetat dryga året är skolsamarbete fortfarande vår grej, men nu utvecklar vi i samråd med skolorna och andra aktörer modeller för hur vi ska samarbeta.

Även samarbete med våra finskspråkiga kolleger i regionen har startat, vi träffas regelbundet och försöker tillsammans utveckla och förbättra det uppsökande arbetet.

Mycket utvecklingsarbete finns ännu att göra och många ungdomar att finna men som helhet är jag nöjd med det vi redan har åstadkommit.

Marina Sjöblom-Kyllönen

SSC har under hösten jobbat intensivt med projektet Privat-Offentligt-Partnerskap (POP). Avsikten är att överföra EU:s Leader-programtänkande till stadsmiljö, där föreningar jobbar med företag i lokala projekt som även involverar staden. Detta trepartssamarbete piloteras nu i Helsingfors, Vasa och Åbo, samtidigt som POP-projektets koordinator Sture Erickson utarbetar en modell för hur dylika utvecklingspartnerskap kunde se ut i framtiden.

Funderingar kring partnerskap

Mentora tog sig en liten samtalsstund med Sture **Björn Wallén (BW)**: Vi har ju levt ganska länge i ett samhälle som är sektorindelad, typ i första sektorn (stat/kommun), andra sektorn (näringsliv) och tredje sektorn (föreningar/organisationer). Nu håller allt på att luckras upp, och det skapar nya behov av styrning och sektoröverskridande åtgärder. Vilken är din bedömning av samhällsutvecklingen?

Sture Erickson (SE): På senare år har en del trender i samhället bidragit till uppkomsten av privat offentliga partnerskap (POP). Det har skett en tydlig förändring av gränsen mellan privata och offentliga uppgifter. Nya styrningsmekanismer har tagits i bruk i samhället. Den demokratiska beslutsprocessen som samtidigt är hierarkisk har blivit horisontell i syfte att för- snabba beslutsprocessen.

BW: Om vi utgår från tre parter i ett partnerskap, så borde ju utgångsläget vara att skapa en situation där alla vinner, dvs. win-win-win. Nu är ju verkligheten ofta mer krass: någon av parterna dominerar, ofta den offentliga sektorn, som med sin tyngd kan lägga en stämpel på hur samarbetet skall bedrivas. Samtidigt finns de kreativa idéerna och resurserna oftast på annat håll, t.ex. inom lokalföreningar eller -företag. Detta har vi ju testat inom POP-projektet: Att skapa idéerna först, och fundera på resurserna sedan i andra hand, och dessutom botten up enligt Leader-principerna. Vad ser du för för- och nackdelar i ett sådant tillvägagångssätt?

SE: Man kan inte generellt säga att offentliga sektorn saknar kreativa idéer. Personligen tror jag att personer som jobbar inom det offentliga är lika kreativa som vi som finns inom den fria sektorn eller företagen. Partnerskapet som verktyg skall användas för att tillsammans uppnå mål som är svåra att nå för en enskild part. Fördelar med partnerskapet är självklart det horisontella arbetssättet dvs. alla parter är likvärdiga parter och byråkratin i arbetet är mindre. Utmaningen är att skapa partnerskapsavtal som reglerar ansvaret ekonomiskt och fördelar arbetsinsatsen för de enskilda parterna.

BW: POP-projektet fungerar nu i vad jag skulle kalla *den taxelliska triangeln* dvs Helsingfors-Vasa-Åbo. Alla tre städer befinner sig i olika utvecklingsfaser: huvudstaden ombildas till

ett växande metropolområde, Vasa funderar på att bli ett stor-Vasa med de omkringliggande svenskdominerade kommunerna, och Åbo vill bl.a. profilera sig som kulturhuvudstad år 2011. Vad kan POP-projektet konkret bidra med när det gäller *mikropartnerskap*, alltså småskaliga, lokala projekt som utgår från trepartssamarbete?

SE: POP-projektet är för tillfället inne i en skapande fas. I alla tre städerna samlas idéer in och intresserade aktörer av projektet diskuterar fritt vilka frågor som kunde formas till projekt och drivas vidare inom ramen för ett privat offentligt partnerskap. Vi som jobbar med POP-projektet upplever hur förväntningarna stiger i takt med att tiden går, dels från alla parter som är med och diskuterar nya idéer och dels från projektets styrgrupp som består av representanter från olika ministerier och studiecentralens rektor. POP-projektet inom SSC utförs som ett uppdrag av arbets- och näringsministeriets utvecklingsavdelning och är kopplat till de regionala kompetens och kohesionsprogrammen (KOKO). Varför har ministeriet valt Svenska studiecentralen för ett dylikt uppdrag?

BW: Det var faktiskt SSC:s eget pro-aktiva initiativ att jobba just med dessa frågor, och KOKO-programmet råkade passa in både innehålls- och tidsmässigt. Utmaningen för oss just nu är att skapa långsiktighet kring samarbetet, och där är den viktigaste plattformen att få ihop s.k. cityföreningar som kan koordinera och driva de lokala initiativen. Resurserna och finansieringskanalerna kommer säkert att se olika ut på de tre orterna - vad ser du för möjligheter att etablera cityföreningar i Helsingfors, Vasa och Åbo?

SE: Intresset för att arbeta tillsammans är stort i alla tre städer. Det är den första förutsättningen för att bilda nya samsamarbeten som består av intressenter från den så kallade tredje sektorn, privata företag och det offentliga. Alla har märkt att samhället har förändrats och en ny plattform behövs för verksamheten då man skall ta sig an de utmaningar den nya verksamhetsmiljön kräver. Vårt mål inom SSC är att bilda samsamarbeten i de tre städerna, så kallade cityföreningar, inom ramen för POP-projektet. Min bedömning är att denna målsättning är helt realistisk. De tre pilotföreningarna kommer att vara olika till sin karaktär åtminstone i initialskedet. Det är också meningen.

Bloggloggen

När denna tidning går i tryck bordet det inte vara många dagar kvar tills COP 15 i Köpenhamn öppnar sina portar. Därför har jag försökt ta fram olika hemsidor och bloggar som ger en djupare inblick i vad klimatfrågorna rör sig om och vad man skall försöka enas kring under tiden 7-18.12 i Köpenhamn. Vi får bara hoppas att världens beslutsfattare gör bra beslut så här inför julen.

Beatrice Östman

Arena Norden

Bakom denna nordiska sida kring klimatfrågor står Föreningen Norden, Studieförbundet Vuxenskolan i Sverige, Global utmaning, Nordiska Ministerrådet och Nordiska Rådet. Här är samlad det mesta du behöver veta gällande klimatfrågan, dvs. fakta, möjlighet att delta i nätbaserade kurser för att förkovra dig i klimatfrågan, möjlighet att delta i nätstudiecirkel, läsa bloggar och mycket annat. www.arenanorden.org

Svenska YLE

Svenska YLE har en nystartad klimatsida på finlandssvenska. Här kan du enkelt följa med vad som händer i Svenskfinland, övriga landet och världen. Du kan också göra ditt eget personliga klimattest. Svaret får du i antalet jordklot som du använder dig av under ett år. <http://svenska.yle.fi/klimat/>

2grader

Målet med 2-graderskampanjen är att öka opinionstrycket inför klimatförhandlingarna i Köpenhamn i december. Förhoppningarna är stora att det ska bli en global klimatöverenskommelse, men svårigheterna att få med alla länder i en överenskommelse kvarstår. Bakom detta påstående står en mängd aktiva organisationer, företag, centerpartiet i Sverige och dessutom Studieförbundet Vuxenskolan (SSCs *storasyster*) www.2grader.se

Seal the deal 2009

Här kan du själv ta del av vad COP15 i Köpenhamn verkligen kommer betyda för vår och kommande generationers framtid. Argument för och emot Det finns också intressanta sidor som tar upp klimatproblemet vara eller icke vara. En sådan sida är www.skepticalscience.com där förs diskussioner kring olika påståendens riktighet är sant eller falskt. www.sealthedeal2009.org

SSC-nytt

Foto: Stefan Andersson

Ulla Östman har varit SSC:s kurssekreterare sedan 1.9.1978. Nu går Ulla i pension vid årsskiftet efter 31 års och 4 månaders trogen tjänst. Vi är många som kommer att sakna Ullas noggrannhet och minnesgodhet när det gäller kurs- och studiecirkelverksamheten, och önskar dig LYCKA TILL som tidsmiljonär! hälsar SSC:s personal och alla samsamarbetsparter ute på fältet. Ullas arbetsuppgifter har delvis tagits över av **Christine Romberg**, ny administrativ sekreterare och informatör på SSC -läs kolumnen på baksidan. Välkommen med i gänget Tine!

Bästa kursarrangör!

Du har väl noterat att du som registrerad anmälare snabbt och enkelt kan göra kursanmälan och -redovisning elektroniskt via Svenska studiecentralens nya webbtjänst KURRE.

Mera information om KURRE och hur du skall registrera dig hittar du på www.ssc.fi/sve/kursinformation.

Foto: Tage Romberg

Lottovinsten Finland

I höstrusket och speciellt då slasket piskar mig i ansiktet funderar jag onekligen en och två gånger på vad jag gör i detta land. Strategin är att förtränga. Så med smått patetiska försök att få till stånd en mysig Strömsö-atmosfär där hemma, lyckas jag för stunden få lite sol i sinnet. Och som för de flesta andra så gör bra musik, bra böcker och god mat också susen. I princip tycker jag om hösten, det är bara det här eländiga vädret...

Dock har jag förstås insett hur lyckligt lottad jag är som bor i ett rätt stabilt och tryggt land. Kolla bara in de senaste nyheterna. Och det gäller inte bara stabiliteten i samhället utan även utbildningsmöjligheterna. I praktiken har jag som de flesta andra i det här landet utbildat mig så gott som hela livet. Jag började i lekskolan, fortsatte till förskolan, sedan grundskolan, gymnasiet, en folkhögskola med musikinriktning, lilla Hanken och slutligen Helsingfors universitet. Jag blev färdig pol.mag. för ett drygt år sedan. Utöver detta har jag dessutom gått i en musikskola från vilken jag har avgångsbetyg. Och så har jag deltagit i en uppsjö av olika fristående kurser på arbets-, öppna yrkeshögskolor och folkhögskolor.

Det här låter ju egentligen helt otroligt. Kolla listan. Tänk att det är möjligt mer eller mindre gratis! Att vid 30-års ålder ha

ovanstående lista i fickan, och då tror jag inte att jag på något sätt har gjort så mycket mer eller mindre än de flesta andra i min ålder.

Vad har jag då lärt mig? Av all information och kunskap jag lyckats få i mig och som förstås är oerhört värdefull, känns det som om det viktigaste fortfarande är att ha en hunger och en nyfikenhet att lära mig mera. Det behövs i ett kunskapsdrivet samhället. Och dessutom är det rätt roligt, faktiskt. Under studietiden jobbade jag heltid på Svenska folkskolans vänner, vilket gav mig förutom arbetserfarenhet, en inblick i tredje sektorn, den fria bildningen och fondvärlden på ett konkret plan.

Nu har jag ett nytt jobb och processen fortgår, jag lär mig dagligen nya saker. Det gör att jag känner en glädje och tillfredsställelse i att jobba med den fria bildningen och vuxenutbildning, att inspirera och fortsättningsvis finnas på en plats som kan erbjuda möjligheter till livslångt lärande för oss finlandssvenskar. Och min lista kommer högst antagligen i samma veva att utökas med en och annan kurs.

Christine Romberg

adm.sekr. / informatör på SSC-kansliet i Helsingfors